

Αθήνα, 12/12/22

Προς:

Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας

Πειραιώς 132, 118 54 Αθήνα

Υπ' όψη : Προέδρου Επ. Καθ. Δρ. Αθανάσιου Δαγούμα

Θέμα : Απόψεις μας επί της δημόσιας διαβούλευσης της ΡΑΕ για την ανάπτυξη της αγοράς των διμερών συμβολαίων (PPAs)

Αξιότιμε κε Πρόεδρε

Στα πλαίσια της δημόσιας διαβούλευσης που διεξάγει η Αρχή σας αναφορικά με την ανάπτυξη της αγοράς των διμερών συμβολαίων μεταξύ παραγωγών ΑΠΕ και καταναλωτών, παρακαλούμε βρείτε παρακάτω τις απόψεις μας σε συνέχεια και της δημοσιοποίησης των μελετών που διενεργήθηκαν από σύμβουλο της ΡΑΕ αλλά και του ΕΧΕ ΑΕ για το θέμα.

1. Ως προς το μοντέλο της πλατφόρμας για την διενέργεια PPAs

Εν προκειμένω, οι μελέτες των συμβούλων συγκλίνουν σε 3 εναλλακτικά επίπεδα «offering».

Η πρώτη επιλογή αφορά στην δημιουργία μιας απλής ηλεκτρονικής πλατφόρμας που θα αποτελεί το «έδαφος» για την εκδήλωση ενδιαφέροντος από τα πιθανώς συμβαλλόμενα μέρη, τα οποία, ωστόσο, εν συνεχεία απευθείας με ελεύθερες διαπραγματεύσεις μεταξύ τους και χωρίς κάποια προηγούμενη τυποποίηση των επιμέρους παραμέτρων που υπεισέρχονται, θα διαπραγματευτούν την σύναψη ενός ΡΡΑ. Κατά την άποψη μας η εν λόγω επιλογή αποτελεί μια πρόταση τύπου «πλατφόρμας μικρών αγγελιών» και μόνο για λόγους ταχύτητας θα μπορούσε να θεωρηθεί πως οδηγεί στην δημιουργία μιας βιώσιμης, ισορροπημένης, ανοιχτής για όλους και οικονομικά αποδοτικής για αμφότερα τα μέρη αγοράς ΡΡAs. Από την πλευρά των παραγωγών παρόχων ενέργειας ΑΠΕ αναμένεται να υπάρξει πληθώρα ενδιαφέροντος με μικρή, ωστόσο, γνώση της αγοράς αλλά και διαπραγματευτική ισχύ ατομικά ο καθένας ιδίως αν μάλιστα εκλείψουν τα κρατικά ΡΡAs οπότε το διακύβευμα θα είναι η επώδυνη μη υλοποίηση τελικώς του έργου τους. Αντίθετα από την πλευρά των off-takers και ιδίως των καθετοποιημένων ομίλων Προμηθευτών η εναλλακτική των δικών τους έργων για ενδο-ομιλικά ΡΡAs θα μπορούσε να χειραγωγήσει, να στρεβλώσει την αγορά, έως και να εξοντώσει τους συμβαλλόμενους μη καθετοποιημένους ανεξάρτητους παραγωγούς. Καταληκτικά, λοιπόν, επειδή πιστεύουμε πως η πλατφόρμα των ΡΡAs δεν οφείλει μόνο να προβάλλει ακατέργαστα το ενδιαφέρον καθενός εκάστου ως «μικρή αγγελία», αλλά να εκπαιδεύσει την αγορά στα πρώτα της βήματα μέσα από ενδεδειγμένη παραμετροποίηση των πτυχών μιας ισορροπημένης και επαρκούς τεχνικά συμφωνίας, **θεωρούμε πως το πρώτο μοντέλο δεν έχει να προσφέρει κάτι ουσιαστικό στην ανάπτυξη της αγοράς των διμερών συμβολαίων, ενώ αντιθέτως ελλοχεύει σημαντικούς κινδύνους στρεβλώσεων και εν τέλει αδιεξόδου της.**

Ως προς τη δεύτερη επιλογή αν και το μοντέλο προσομοιάζει στο πρώτο, εντούτοις εμπλουτίζεται σημαντικά, αναγνωρίζοντας τον ιδιαίτερο ρόλο που μπορεί να επιτελέσει το Χρηματιστήριο Ενέργειας και μια σειρά «εργαλεία» που δύναται να προσφέρει ώστε να αποφεύγονται οι παγίδες για τους συμβαλλόμενους και ιδίως αυτούς που δεν έχουν δεσπόζουσα θέση. Τέτοια αφορούν στον προσδιορισμό ορισμένων προδιαγραφών που θα επιτρέπουν την καλύτερη διαχείριση του ρίσκου ή στην τυποποίηση ορισμένων συμβολαίων ώστε να «οριοθετούν» την διαπραγματεύση των αντισυμβαλλομένων και να μην γίνεται εφ' όλης της ύλης ή σε λευκό χαρτί κάθε φορά, δυσχεραίνοντας

κάτι τέτοιο την ομαλή και θετική έκβαση της διαπραγμάτευσης αλλά και της υγείας της νέας αυτής αγοράς. Για παράδειγμα αν ένα συμβόλαιο χαρτογραφούμενο περιλαμβάνει 20 παραμέτρους, μια ορισμένη «οριοθέτηση» μέσω κατάλληλων προτύπων συμβολαίων, θα επέτρεπε το «κλείδωμα» για τις 17 από αυτές και κατά συνέπεια η διαπραγμάτευση των αντισυμβαλλομένων να αφορά τις υπόλοιπες τρεις. Για τα πρώτα λοιπόν βήματα της αγοράς, εκτίμηση μας είναι πως τίποτα λιγότερο από το δεύτερο μοντέλο δεν θα μπορούσε να αποτελέσει αφετηρία για την αγορά των PPAs στη χώρα μας, ενώ όπως εκθέτουμε παρακάτω, θα πρέπει αυτό να πλαισιωθεί και από συγκεκριμένους περιορισμούς και παράλληλες δράσεις ώστε οι off-takers να έχουν λόγους σύναψης συμβολαίων με πραγματικά ανεξάρτητους παραγωγούς που δεν ανήκουν ή σχετίζονται με κάποιον τρόπο με τον όμιλο τους.

Το τρίτο μοντέλο αφορά σε μια πλήρως οργανωμένη αγορά με τη μορφή δημοπρασιών που και πάλι βέβαια δεν θα έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα. Σε ότι μας αφορά, θα λέγαμε πως καλό θα ήταν να μπορέσει κάποια στιγμή η αγορά να «σηκώσει» με την ρευστότητα της και ένα τέτοιο πλήρως οργανωμένο πεδίο σύναψης PPAs. Ωστόσο, επειδή όπως διαπιστώνεται και με τις αγορές του Target Model που πάσχουν από έλλειψη βάθους, η ζήτηση στη χώρα μας δεν είναι τουλάχιστον επί του παρόντος τέτοια που να σηκώνει πολλαπλές οργανωμένες αγορές, δεν κρίνεται εύχρηη η δρομολόγηση μιας τέτοιας αφετηρίας για την νέα αγορά.

2. Συνοδευτικό πλαίσιο

Όπως έχει διαχρονικά παρατηρηθεί με την έναρξη κάθε νέας αγοράς, απαιτείται συγκεκριμένο χρονικό διάστημα αλλά και προστατευτικό πλαίσιο τύπου «νάρθηκα», ώστε αυτές να αρχίσουν να λειτουργούν αποδοτικά και πολύ περισσότερο να αποφευχθούν στρεβλώσεις, χειραγώγηση από συμμετέχοντες με δεσποζουσα θέση, κερδοσκοπία, ακόμη και το κοινώς αποκαλούμενο «τίναγμα της κουβέρτας», που θα οδηγούσαν σε ολιγοπώλιο έως και στο κλείσιμο της αγοράς. Μια τέτοια κατάσταση εξαφάνισης του πλουραλισμού και του υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά, οπωσδήποτε δεν συνάδει, όπως έχει πολλάκις αποδειχθεί τόσο στο παρελθόν όσο και κατά την διάρκεια ισχύος του Target Model, με το συμφέρον του τελικού καταναλωτή.

Προς την κατεύθυνση αυτή και σε ότι αφορά την εισαγωγή της αγοράς των PPAs, πιστεύουμε πως θα πρέπει οπωσδήποτε να πλαισιωθεί από τα παρακάτω:

A. Κατώφλι 50% στον εκάστοτε Προμηθευτή που απολαμβάνει μερίδιο αγοράς στην λιανική άνω του 1%, ώστε επί του συνόλου των διμερών συμβολαίων που αυτός διακρατά μεσοσταθμικά σε ετήσια βάση, το ήμισυ της ενέργειας που αυτά τον τροφοδοτούν, να προέρχεται από PPAs με ανεξάρτητους παραγωγούς που δεν σχετίζονται μετοχικά κατά κανένα τρόπο μαζί του. Οφείλει λοιπόν καταρχήν να δημιουργηθεί ζήτηση για μη ενδο-ομιλικά PPAs.

B. Να συνεχίσουν να προσφέρονται κρατικά PPAs μέσω διαγωνισμών ΡΑΕ αλλά και σε Τιμές Αναφοράς (TA) διοικητικά οριζόμενες εκτός διαγωνισμών υπό προϋποθέσεις για τα μικρότερα Φ/Β έργα, αφού με τον τρόπο αυτό θα μπορούσε να ελεγχθεί τυχόν εκδήλωση υποτιμητικής κερδοσκοπίας από πλευράς δεσποζόντων off-takers στα corporate PPAs. Σήμερα για παράδειγμα που οι προσφερόμενες ταρίφες από Προμηθευτές για σύναψη PPAs δεν υπερβαίνουν τα 55 ευρώ/MWh και για διάστημα μέχρι ~10 έτη στην περίπτωση ανεξάρτητων Φ/Β σταθμών, δεν μπορεί κάτι τέτοιο να δικαιολογηθεί από την αύξηση του κόστους κατασκευής των Φ/Β σταθμών αλλά ούτε και με τις κατά τα άλλα δυσθεώρητες τιμές λιανικής που οι Προμηθευτές δημοσιεύουν κάθε μήνα στους τιμοκαταλόγους τους και εν τέλει εισπράττουν με την επιδότηση και του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης (TEM). Με απλούστερα λόγια, τα κελεύσματα των Προμηθευτών για φθηνά έως και κάτω του κόστους PPAs με ΑΠΕ ώστε να εξασφαλίσουν όπως-όπως οι επενδυτές τραπεζική χρηματοδότηση για την υλοποίησή τους, δεν συνάδουν με τις υπερυψηλές τιμές λιανικής που καταγράφονται κάθε μήνα και που στην περίπτωση των ενδο-ομιλικών PPAs τελικώς θα εισπράττουν για την ανανεώσιμη παραγωγή τους οι όμιλοι αυτοί.

Στην διάθεση σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνηση ή πληροφορία.

Για τον ΣΠΕΦ, με εκτίμηση

Δρ. Στέλιος Λουμάκης - Πρόεδρος
Γιώργος Σαμαράς – Γεν. Γραμματέας